



SZATHMÁRI SÁNDOR

http://hu.wikipedia.org/wiki/Szathmári_Sándor

Szathmári Sándor: Kazohinia

(2008)

Előadja: Mészáros Zoltán | Kiadó: Avl Media Kiadó (München)
Játékidő: 11:51:06 (711:06) | Bitráta: 96 Kbps / 44 mHz / stereo
Kategória: Hangoskönyv
Letöltés: szathmari-sandor-kazohinia-2008.zip

„A regény egy modern Gulliver utazásáról szól. Az angol hajóorvos ismeretlen szigetre vetődik,

olyan országba, amely elérte a technikai civilizáció teljes diadalát. Lakói, a hinek, tökéletes rendben élnek, érzések, vágyak, művészet, politika s a közönséges ember hasonló mozgatói nélkül.”

„Gulliver hamarosan boldogtalanná lesz e számára sivatagi lét tökéletességében, s bekéredzkedik a behinek, a még emberi atavizmusokkal élő, lelkes lények zárt telepére. Ott rá kell jönnie, hogy a lélek nélküli rend számára légüres teréből egy rögeszmékkal zsúfolt pokol fullasztó füstjébe került, olyan örültek közé, akik életük elpusztítására alkotnak maguknak isteneket, törvényeket, szabályokat. Mikor megszabadul a behin telepről, megszökik a szigetről, és visszatér otthonába. Ez a történet.” (Részlet: Keresztury Dezső Utószó a Kazohiniához)

<http://hangoskonyv.wordpress.com/2010/10/02/szathmari-sandor-kazohinia-2008/>

*

MEK

Szathmári Sándor: Gépvilág és más fantasztikus történetek

<http://mek.oszk.hu/01000/01070>

Szathmári Sándor: Kazohinia

<http://mek.oszk.hu/01000/01071>

Szathmári Sándor: Kazohinia [English translation]

<http://mek.oszk.hu/01400/01456>

Szathmári Sándor
Kazohinia

Tartalom

GULLIVER A HINEK KÖZT

Első fejezet

Szerző hazáját veszélyek fenyegetik, és elhatározza, hogy felajánlja szolgálatait - Beosztják az Invincible cirkálóra, és Sanghajba indul a kultúra biztosítására - Találkozása az olasz hajókkal - A hajót robbanás süllyeszti el, de szerző szerencsésen megmenekül

Második fejezet

Szerző felébred Kazohiniában - Találkozása a hinekkel, akik nagylelkűen segítik, de tiszteletteljes háláját félreértik, aminek egyelőre nem tudja okát találni - Megérkezése a hinek különös fővárosába - Méltatlanul bánnak az angol valutával - Szerző szeméremérzetébe súlyosan belegázolnak - Tapasztalatai a hinek vendéglőjében és az utcán - Vezetője meghívja lakására

Harmadik fejezet

Szerzőt orvosok vizsgálják meg - Kórházban helyezik el a belohinek közé, és megtanítják nyelvökre - Azonkívül megismerjük a kazo fogalmát, ami az országnak alapelve, jobban mondvá állapota

Negyedik fejezet

Szerzőt kibocsátják a városba, ahol igen furcsa dolgokat tapasztal - A hinek egyáltalában nem ismerik a pénzt, mégis gazdagok - Szerző vitája a pénzről és a termelésről - Megismeri utcáikat, parkjaikat, az éttermet és a könyvtárt - Meddő kutatásai a hinek múltja és erkölcsi után

Ötödik fejezet

Szerző részben megismerkedik a hinek titkaival - Ebből a fejezetből megtudjuk, hogy a hineknek semminemű államformájuk nincs - Zatamon furcsa véleményei az igazságszolgáltatásról, szeretetről, lélekről és az irodalomról - Szerző nehéz sakkpartija tanárjával - Zavaros magyarázat a kazoról

Hatodik fejezet

Szerző kikerül a hin életbe, és orvosi gyakorlatot folytat - A hinek csodálatos orvostudománya - Szerzőt ártatlanul gyilkosságba keverik, mire elhagyja állását - A hinek nincsenek tekintettel a gyermeklélekre - Szerző szövőmunkás lesz, de az unalom majdnem katasztrófába sodorja

Hetedik fejezet

Szerző megismerkedik egy hin nővel, akibe lelket akar építeni - Kísérletei balul ütnek ki - Újra kórházba szállítják

Nyolcadik fejezet

Szerzőt a honvágy kínozza, és keservesen panaszkodik Zatamonnak - Zatamon furcsa kijelentéseket tesz hazájáról, de szerző bebizonyítja az európai kultúra igazát - Zatamon a behinekről beszél, akiket szerző már sokkal szimpatikusabbnak lát - Kéri, hogy vezessék a behinek közé

Második rész

GULLIVER A BEHINEK KÖZT

Kilencedik fejezet

Itt elérkezünk szerző viszontagságos útjának legsúlyosabb napjaihoz, melyeket a behinek közt töltött - Ez a fejezet az első nap furcsaságaival foglalkozik

Tizedik fejezet

Szerzőt felveszik a konába, melynek jelentőségével egyelőre nincs tisztában - Szellemisségét erőszakkal elveszik - Különös állást kap - A behinek elmélete a kavics tápláló voltáról - Megtudjuk a lamik szó jelentését - A behinek furcsa gazdasági nézetei - A bötológia

Tizenegyedik fejezet

Szerző bejut a skoróba - Megismerkedünk a gondolkodás elferdítésének módozataival - A behinek meghamisítják a geometriát - Szerző afférja a gyermek bruhuja miatt, amelyet tudtán kívül tönkretesz

Tizenkettedik fejezet

Itt megismerkedünk a behinkór egy súlyosabb stádiumával: a kipuval - Zemöki és Zeremble összekülönböznek - A szék elrontásának módjai - A szuperzsinóristák - Egy behin a józan észit hirdeti - Vita a nő melléről és a lepkebilevekről - Egy híres mufruk története

Tizenharmadik fejezet

Pontos szabály arra, hogy mikor következetesek a behinek - Szerző furcsa tapasztalatai a négyszöggel és az égő házzal - A behinek humoristái, vagyis a fozofok és ezek mondásai - Mit neveznek a behinek alkotásnak? - A behinek bölcsei: a makruk és ezek szomorú sorsa - Szerző majdnem kiadja útijegyzeteit

Tizennegyedik fejezet

Szerző megmagyarázza a koncs és a namuk furcsaságait - A sárgafülűek és kékfülűek hóbotja, ami szerzőt is magával rántja - A Liftmester és a Gombócmester tragikus sorsa - A namuk zavaros beszéde a koncson - Szerző naiv kísérlete balul végződik, de mégis szerencsésen hagyja el a koncot - Szerző hiába próbálja megérteni a tapasztalt furcsaságokat

Tizenötödik fejezet

Szerző megismerkedik a behinek legfurcsább hóbotjával: a nők étkezési szabályaival - A nagyrozsdák különös szokását is megismerjük - Szerző a sukkon majdnem pórul jár - Minduntalan összeütközésbe kerül a nők étkezési szabályaival, és emiatt sok szenvedésben és meghurcoltatásban van része

Tizenhatodik fejezet

Itt érünk el szerző kalandjainak legszomorúbb fejezetéhez, mikor a behineken kitör a bukúnak nevezett dühroham, és szerző ennek csaknem áldozatul esik - A bikruról szóló részt szerző fenntartással közli

Tizenhetedik fejezet

Szerzőt máglyára viszik, de csodával határos módon megszabadul, majd fontos, de szomorú missziót tölt be, ami a behinek tragikus pusztulását vonja maga után

Tizennyolcadik fejezet

Ebben a fejezetben végre világosság derül arra, hogy mi a hinek különös életének titka, mi a behinség és mi a kazo - Szerzőt és hazáját Zatamon mélyen megsérti, ami őt döntő elhatározásra bírja

Tizenkilencedik fejezet

Szerző megkísérli a hazajutást, de Zatamon nem osztja szándékát - Végül maga készít csónakot, és sikeresen kijut a tengerre

Husztadik fejezet

Szerző viharba kerül - Szerencsésen találkozik a Terrible-lel - Tisztársai szívélyesen fogadják - Hazaérkezése

Utószó a Kazohiniához Keresztury Dezsőtől

Ismertető

A regény a harmincas évek derekán keletkezett, de a Horthy-korszak cenzúrája évekig meggátolta kiadását. Amikor 1941-ben mégis megjelenhetett, legélesebb háború- és imperializmusellenes részleteit ki kellett hagyni. A cselekmény szerint 1935-ben járunk; az ordas eszméktől megfertőzött Európából a legendás hajóorvos, 20. századi Gulliver, a technikai tökély és magas fokú szervezettség utópikus világába kerül. A hinek társadalmának kommunisztikus vonásai vannak: képességek szerinti munkavégzés, szükségletek szerinti részesedés a javakból; az állam, a jog, a politika már elsorvadt. Az érzelmek, a művészetek, a bensőséges emberi kapcsolatok hiánya némileg falanszterszerűvé teszi ezt a világot. A hinek megszabadultak test és lélek kettősségétől, tehát nincs feszültség életmód és vágyak között. A hinek előbb hidegen figyelik Gullivernek az európai "értékek" meghonosításáért folytatott küzdelmét, majd hősrüket saját kérésére a behinek rezervátumába küldik. Olyan örültek laknak itt, akik az emberi faj összes fonák és beteges vonását fokozott mértékben hordozzák. Rögeszmék, tévhitek és előítéletek szabják meg tetteiket. Gulliver borzadva keresi a kiutat ebből az önpusztító társadalomból, csak éppen azt nem veszi észre, hogy e világ törvényei lényegében teljesen azonosak a modern európai civilizációt működtető elvekkel. A Kazohinia mindenekelőtt a második világháborúba rohanó emberiség átfogó, totális, mérhetetlenül keserű szatírája. Az első kiadások olvasói a swifti ihletésen és formán kívül főként Karinthy Frigyes világképével rokonították a Szathmáriét. Ma már azok a vonások is előtűnnek, amelyek Déry Tibor G. A. úr X-ben és Karinthy Ferenc Epepe című regényére mutatnak.

Forrás: Új Könyvek adatbázisa, 1994-2000

szerk.: Könyvtári Intézet

<http://www.ki.oszk.hu/szervezeti-gyio.html#uk>

SULINET

Szathmári Sándor: Kazohinia

Szathmári Sándor neve valószínűleg sokak számára ismeretlenül hangzik. Sokáig még a hozzáértő irodalmi körök is azt hitték, hogy álnév. Az író 1897-ben született Gyulán, a Műegyetemen tanult és egész életében mérnökként dolgozott. Soha nem vett részt semmilyen irodalmi társaságban, csak maga szórakoztatására foglalkozott természet- és társadalomtudományi vizsgálódásokkal. Nyitott szemmel járt-kelt a világban, figyelte a két világháború között élt magyar társadalmat. Láthatta az elszegényedett, de a külsőségekhez görcsösen ragaszkodó nemeseket. Megfigyelhette úri életük ezer szabállyal átszőtt, bonyolult rendszerét, hogy "a társaságbeli ember mekkora csomagot vihet szégyen nélkül, kivel tegeződhetik, hogyan kell asztalhoz ülnie, udvarolnia, irodalmi s politikai dolgokban véleményt nyilvánítania." Átélt a világválságot. Tapasztalatai 1930-ban készítették először írásra. Négy évig dolgozott egy művön, amelyben összefoglalta világszemléletét, rávilágított a modern társadalom kiúttalanságára, amelyet értelmezni, megérteni is próbált. De ez a munkája soha nem jelent meg, mivel mire elkészült "Szathmári tartalmilag és formailag is kinőtte". Ekkor fogott hozzá a Kazohiniához. Ezt a könyvet sokan hasonlítják Swift Gulliverjéhez. Természetesen nem alaptalanul, hiszen a főszereplő ebben az esetben is az angol hajóorvos. Mások Huxley Szép új világának másolatát látták benne. "Tekintve, hogy Kazohiniát a Szép új világ megjelenése előtt két évvel írtam, nem is tudtam tökéletesebben utánózni."-mondta Szathmári. Azonban fontos különbségek vannak az említett művek között. Szathmári nem társadalomkritikát írt. Ő az emberi nem hibáira mutatott rá.

A könyv két részből áll. Gulliver, miután Anglia újabb háborúba kezd, egy hadihajón hagyja el hazáját. Hamarosan támadás éri őket, a hajó elsüllyed, és csak ő vetődik szerencsésen partra egy ismeretlen szigeten, a hinek földjén. A hinek emberek, de a tudományos és társadalmi fejlődés egy jóval magasabb szintjén állnak, mint a 30-as évek Európája. Életük egyszerű és következetes, teljes összhangban áll a természettel hatalmas tudásuk és fantasztikus technikai vívmányaik ellenére. Nem ismerik az irodalmat, a művészetet, az érzéseket, általában az elvont gondolkodást. Számukra az létezik, amit meg tudnak fogni, ki tudnak számítani, elő tudnak állítani. Minden cselekedetüket az ész és a szükségszerűség motiválja. Nem töprengenek az élet értelmén, csak teszik a dolgukat. Beszélni is csak akkor beszélnek, ha valami praktikus mondandójuk van. A beszélgetés fogalmát nem ismerik - és nem is értik. Gulliver, akit Szathmári úgy formált meg zseniálisan, hogy bárki magára ismerhet benne, pár hónap elteltével

az örület határára jut. Hiányzik neki az emberi szó, a kedvesség, a lélek jelenléte. Végül maga könyörög, hogy bezárják a behin telepre.

A behinek is emberek, de bolondok. A hinek bezárva tartják őket, ahol aztán úgy és olyan szabályok szerint élhetnek, ahogy kedvük tartja. Gulliver hamar rájön, hogy ez még rosszabb, mint a hinek élete. A behinek semmit nem hajlandóak elfogadni, ami tény. Az étel nem tápláló, sőt bűn enni, de a hónuk alá szorított sárga kavicstól mindenki jóllakhat. Létezésük semmi másról nem szól, mint képtelenebbnél képtelenebb eszmék, nyakatekert gondolatok kiagyalásáról. Az író ilyennek látja az emberiséget. "Lelkes lénnyé vált, aki a maga képére, vágyai, igényei s főleg rögeszméi szerint akarja megváltoztatni a lét tiszta valóságát." A főhős számára még nagyobb kint jelent az értelmetlen gondolatokhoz és cselekedetekhez való asszisztálás, mint a lélektelen hin-robot lét. Nem képes lelkesedni a "körért", sem a "négyyszögért", és ölni sem akar értük. Nem akarja új ruháját megszaggatni, tűskéket rakni a székére, levágni a nők egyik fülét és "farvakargatással" köszönni. Képtelen magáévá tenni ezeknek az embereknek a gondolkodásmódját. Minden tartalom nélküli szavakat kreálnak, amelyeket más értelmetlenségekkel magyaráznak - de napról-napra másként. Gulliver innen kiszabadulva felüdülésnek érzi a hinek tiszta gondolkodását, de mégis rövid úton elhagyja a szigetet. Szathmári ezzel a két világgal az emberi lét két lehetséges végletét mutatja be. Az egyikben mindent az ész ural és irányít. A hinek nem boldogok, de nem is boldogtalanok, hiszen nem merül fel bennük ez a kérdés, egyszerűen léteznek. A behinek sem boldogok, de mindent megtesznek saját sanyargatásuk érdekében. Semmilyen praktikus dolog nem foglalkoztatja őket, csak a léleknek élnék. Egyik sem egészséges életforma. "Az ember a maga valóságában a kettő között él, egyaránt boldogtalanul és magára hagyottan a hinek természetes tökéletességében és a behinek teljes tébolyában."

Bár az író nem tört irodalmi babérokra, nem szépirodalmi művet akart írni, mégis maradandót alkotott. A stílusa magával ragadó, szórakoztató, a történet fantáziadús. "Minden hasonló munkámat odaadnám a Kazohiniáért." - nyilatkozta Karinthy Frigyes.

Kapcsolódó oldalak:

www.iif.hu/~visontay/ponticulus/nyomot_hagyok/kazohinia.html

www.extra.hu/virtualboy/66/kazohinia.htm

www.abc.sc/%7Em9847/kazohinia